

Računovodstvena evidencija dugotrajne imovine

Dojčić Pili, Martina

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **The University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić / Veleučilište s pravom javnosti Baltazar Zaprešić**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:129:320682>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-19**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository of the University of Applied Sciences Baltazar Zaprešić - The aim of Digital Repository is to collect and publish diploma works, dissertations, scientific and professional publications](#)

VELEUČILIŠTE
S pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ
Zaprešić

Preddiplomski i stručni studij
Poslovanje i upravljanje
Poslovna ekonomija i financije

MARTINA DOJČIĆ – PILI

RAČUNOVODSTVENA EVIDENCIJA DUGOTRAJNE
IMOVINE

STRUČNI ZAVRŠNI RAD

Zaprešić, 2021. godine

VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ
Zaprešić

Preddiplomski i stručni studij
Poslovanje i upravljanje
Poslovna ekonomija i financije

RAČUNOVODSTVENA EVIDENCIJA DUGOTRAJNE
IMOVINE

STRUČNI ZAVRŠNI RAD

Mentor:

univ.spec.oec. Dario Lešić

Naziv kolegija:

Poduzetničko računovodstvo

Studentica:

Martina Dojčić Pili

JMBAG:

0234055115

SADRŽAJ:

SAŽETAK	1
1. UVOD.....	2
Predmet istraživanja.....	2
Ciljevi istraživanja	2
Problem istraživanja	2
Struktura rada	2
2. DUGOTRAJNA MATERIJALNA IMOVINA	3
Zemljišta i šume	3
Građevinski objekti.....	4
Postrojenja, oprema i alati	5
Transportna sredstva.....	6
3. NABAVA DUGOTRAJNE MATERIJALNE IMOVINE	7
Nabava dugotrajne materijalne imovine od drugih kupnjom na tržištu	7
Stjecanje dugotrajne materijalne imovine u vlastitoj izvedbi	8
Stjecanje dugotrajne materijalne imovine financijskim najmom.....	9
Stjecanje dugotrajne materijalne imovine razmjenom imovine.....	10
Stjecanje dugotrajne materijalne imovine donacijom.....	11
Stjecanje dugotrajne materijalne imovine ulaganjem članova.....	11
Knjigovodstveno evidentiranje nabave dugotrajne imovine	12
Dugotrajna materijalna imovina u pripremi.....	12
Dugotrajna materijalna imovina u uporabi	13
Financijsko izvještavanje o dugotrajnoj materijalnoj imovini	13
4. AMORTIZACIJA DUGOTRAJNE MATERIJALNE IMOVINE	15
Trošak amortizacije.....	16
Metode amortizacije	18
Knjigovodstveno evidentiranje troška amortizacije	20
5. PRIMJERI RAČUNOVODSTVENE EVIDENCIJE DUGOTRAJNE IMOVINE	22
Primjer 1.: Nabava motornog vozila iz inozemstva.....	22
Primjer 2: Nabava stroja	31
6. ZAKLJUČAK	33
7. POPIS LITERATURE	35

Knjige i članci	35
Internetski izvori	35
8. POPIS LITERATURE	36
9. POPIS SLIKA	37
10. ŽIVOTOPIS	38
11. IZJAVA	40

SAŽETAK

Završni rad se bavi računovodstvenom evidencijom dugotrajne materijalne imovine, stoga se detaljno objašnjava svaki pojavni oblik dugotrajne materijalne imovine zasebno. Prije nego što se dugotrajna materijalna imovina može staviti u upotrebu, potrebno je istu i nabaviti, pa se u radu objašnjavaju načini nabave dugotrajne materijalne imovine, nastavno tome njeno knjigovodstveno evidentiranje troška nakon što je nabava završena, te objašnjavanje i korištenje amortizacije. Cilj rada je prikaz računovodstvenog evidentiranja dugotrajne materijalne imovine u teoriji te na temelju naučenog i objašnjenog isto primijeniti na stvarnim primjerima nabave dugotrajne materijalne imovine od strane poslovnog subjekta.

Ključne riječi: dugotrajna materijalna imovina, računovodstveno evidentiranje, HSFI 6

ABSTRACT

The final paper deals with the accounting records of tangible fixed assets, and in that purpose the paper precisely explains every form of tangible fixed assets separately. Before tangible fixed assets can be put to use, they have to be previously procured; therefore, the ways of procurement of tangible fixed assets are listed and explained and following accounting records of expenses and depreciation are described after the process of procurement. The main goal of this paper is to point out accounting process of recording tangible fixed asset in theory and connecting it with examples from the business practice and to bring together what has been learned with everyday standard businesslike practice.

Key words: tangible fixed assets, accounting record, HSFI 6

1. UVOD

Predmet istraživanja

Predmet završnog rada je računovodstvena evidencija dugotrajne imovine. U radu se objašnjava pojam dugotrajne materijalne imovine te njeno računovodstveno raščlanjivanje na podskupine te evidentiranje svake od njih. Podaci prikupljeni za potrebe pisanja završnog rada potječu iz sekundarnih izvora, članaka, internetskih stranica te stručnih knjiga.

Ciljevi istraživanja

Temeljni cilj završnog rada je objasniti dugotrajnu materijalnu imovinu te njeno evidentiranje u računovodstvu na temelju prethodnih saznanja iz korištenih izvora te prikaz računovodstvene evidencije na konkretnom primjeru i na taj način povezati naučeno s praksom.

Problem istraživanja

Glavni problem istraživanja predstavlja evidencija dugotrajne materijalne imovine, te je stoga vrlo bitno precizirati okvir dugotrajne materijalne imovine, njene podskupine, karakteristike i različitosti između svake od njih. U Republici Hrvatskoj koriste se i primjenjuju u praksi dvije vrste računovodstvenih standarda: Međunarodni standardi financijskog izvještavanja – MSFI i Hrvatski standardi računovodstvenog izvještavanja – HSFI, a naglasak se u ovom završnom radu stavlja na standard HSFI 6 – Dugotrajna materijalna imovina.

Struktura rada

Nakon uvodnog dijela, prvo poglavlje koje slijedi je „Dugotrajna materijalna imovina“ te razvrstavanje na podskupine – zemljišta i šume, građevinske objekte, postrojenja, oprema i alati i transportna sredstva koji su detaljnije objašnjeni. Nadalje, drugo poglavlje „Nabava dugotrajne materijalne imovine“ sastoji se od podnaslova odnosno načina na koji neko poduzeće može nabaviti odnosno steći dugotrajnu materijalnu imovinu i u tom će poglavlju biti rečeno nešto više o samom knjigovodstvenom evidentiranju nabave dugotrajne materijalne imovine. U trećem poglavlju pod nazivom „Amortizacija dugotrajne materijalne imovine“ razrađen je trošak amortizacije te metode koje se koriste u postupku obračuna amortizacije te njeno knjigovodstveno poglavlje. Četvrto, ujedno i posljednje poglavlje, obuhvaća stvaran primjer kupnje automobila i stroja koji se računovodstveno priznaju kao dugotrajna materijalna imovina te njihovo računovodstveno evidentiranje.

2. DUGOTRAJNA MATERIJALNA IMOVINA

„Imovina je resurs kojeg kontrolira poduzetnik kao rezultat prošlih događaja i od kojeg se očekuje priljev budućih ekonomskih koristi kod poduzetnika. Buduća ekonomska korist utjelovljena u imovini jest potencijal da se doprinese, izravno ili neizravno, priljevu novca i novčanih ekvivalenata kod poduzetnika.“¹

„Dugotrajna materijalna imovina je imovina:

- a) Koju poduzetnik posjeduje za korištenje u proizvodnji ili isporuci roba ili usluga, za iznajmljivanje drugima ili u administrativne svrhe, i
- b) Koja se očekuje koristiti duže od jednog razdoblja,
- c) Ona imovina koja je namijenjena za korištenje na neprekidnoj osnovi u svrhu aktivnosti društva.,²

Prema odredbi iz čl. 12.“ Zakona o porezu na dobit (NN, 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14, 50/16, 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20) dugotrajnom materijalnom imovinom se smatraju stvari čiji je pojedinačni trošak nabave veći od 3.500,00 kuna, a vijek uporabe dulji od jedne godine.“

„Dugotrajna materijalna imovina obuhvaća sljedeće vrste imovine:

- Zemljišta i šume,
- Građevinske objekte,
- Postrojenja, opremu i alate,
- Transportna sredstva.“

Zemljišta i šume

„Zemljište je dugotrajna materijalna imovina koja najčešće ima neograničen vijek uporabe pa se stoga ne amortizira. Zbog uvažavanja ostalih propisa o zemljištu u računovodstvu je potrebno različite vrste zemljišta iskazivati na posebnim računima. Zemljište i građevinske objekte u knjigovodstvu treba iskazati odvojeno, pa i u slučaju kada se zajedno nabavljaju.“³

¹ mr. sc. Baica Z. *Računovodstvo dugotrajne materijalne imovine – primjena HSF1 6*

² Ibid.

³ Ibid.

Prema poreznim propisima promet zemljišta može biti oporeziv s porezom na dodanu vrijednost ili porezom na promet nekretnina (3%) ovisno o tome tko je prodavatelj prema aspektu oporezivanja. Također kada primamo fakturu moramo voditi računa da je zemljište kao stavka obvezno zasebno navedeno kako bi mogli točno evidentirati vrijednost imovine u svojim poslovnim knjigama.

„Stavka *Zemljište* uključuje sljedeće vrste zemljišta:⁴

- Poljoprivredna zemljišta,
- Građevinska zemljišta (neizgrađeno),
- Građevinska zemljišta pod objektima,
- Šumska zemljišta,
- Zemljišta za eksploataciju kamena, gline, šljunka i pijeska,
- Zemljišta za eksploataciju rudnog bogatstva,
- Zemljišta pod prometnicama,
- Zemljišta pod dugogodišnjim nasadima,
- Zemljišta za ostale namjene.“

Gospodarenje *šumama* i šumskim zemljištima u Republici Hrvatskoj uređeno je Zakonom o šumama. Amortizacija se šuma (isto kao i zemljišta) ne provodi, jer se nadoknađivanje uloženog ostvaruje prodajom drvne mase.⁵ S obzirom na to da šume i zemljišta ne podliježu obračunu amortizacije, na njih se Međunarodni računovodstveni standardi ne mogu primjenjivati.

Građevinski objekti

Od sve dugotrajne materijalne imovine građevinski objekti predstavljaju najveću stavku u imovini nekog poduzeća. Svi troškovi vezani uz kupnju građevinskog objekta evidentiraju se na kontu pod nazivom građevinski objekti u pripremi. Prema tome, knjigovodstvena vrijednost određenog građevinskog objekta formira se prema saldiranju konta građevinskog objekta u pripremi, a isti se evidentira u kartici osnovnog sredstva i prenosi na imovinu u upotrebi. Kao i na većinu dugotrajne materijalne imovine, tako se i na njih primjenjuju zakonski dopuštene stope amortizacije.

⁴ Kontni plan 2017

⁵ Zakon o šumama, Narodne novine br. 68/18 i 115/18

Građevinski objekti razvrstani su u nekoliko kategorija:

- Upravne zgrade,
- Zgrade, skladišta, silose, sušione, hladnjače i sl.,
- Tvorničke hale od betona, betona i metala, kamena i opeke,
- Tvorničke hale od metala,
- Staje i ostale građevine za stoku,
- Montažne zgrade i ostali objekti od montažnih elemenata, barake,
- Bazeni, ribnjaci, brane i nasipi,
- Objekti kanalizacije i objekti za pročišćivanje otpadnih voda,
- Parkirališta, putovi, tvornička dvorišta, mostovi, tuneli, vijadukti i sl.,
- Ostali građevinski objekti.“⁶

Postrojenja, oprema i alati

„Stavka aktive *Postrojenja i oprema* pokazuje neto knjigovodstvenu vrijednost redovito brojnih stavaka postrojenja i opreme, koje su evidentirane u posebnoj analitičkoj evidenciji (na razini inventarskog broja svake stavke). Temeljni kriterij za razvrstavanje u predmetnu skupinu jest vijek uporabe dulji od jedne godine i pojedinačna vrijednost veća od 3.500,00 kuna.“⁷ Također, u nabavnu vrijednost nekog stroja, opreme ili alata koji se svrstavaju u tu kategoriju ulaze i zavisni troškovi poput montaže i demontaže, prijevoza, utovara, istovara i carine. U obračunom nabave imovine se zbrajaju nabavna vrijednost imovine plus zavisni troškovi u ukupna vrijednost te imovine koja je ujedno i knjigovodstvena vrijednost te iste imovine i ona se kao takva evidentira u osnovna sredstva i podliježe amortizaciji.

U ovu skupinu, prema Kontnom planu, svrstavaju se:

- „Postrojenja za proizvodnju ili eksploataciju,
- Strojevi za obradu metala, drveta i drugih materijala,
- Uredska oprema (oprema za obavljanje uredskih poslova),
- Mjerni i kontrolni uređaji,
- Oprema za grijanje, ventilaciju, održavanje prostorija i rashladni uređaji,
- Oprema – strojevi za obradu zemljišta,

⁶ Kontni plan 2017.

⁷ Parać B. (2008) *Poduzetničko računovodstvo i financijsko izvještavanje*, str. 214

- Oprema za protupožarnu zaštitu,
- Oprema za rad u laboratorijima i
- Ostala oprema.,⁸

Transportna sredstva

„Transportna sredstva odnosno vozila predstavljaju pokretnu dugotrajnu materijalnu imovinu poduzetnika koja služe za prijevoz ljudi i robe od polazišta do krajnjeg cilja u cestovnom, željezničkom, i zračnom prometu. Vozila koja se koriste za prijevoz ljudi u cestovnom prometu zovu se osobna vozila (automobili, motocikli i bicikli), dok se za prijevoz robe u cestovnom prometu najčešće koriste gospodarska vozila (dostavna, kombi i teretna vozila). Transportna sredstva u vlasništvu poduzetnika trebaju se koristiti isključivo za potrebe njegovih poslovnih aktivnosti te podliježu amortizaciji.“⁹ Ako se vozilo koristi u svrhu ostvarivanja prihoda vezanog uz gospodarsku djelatnost poduzeća, njemu će biti priznat trošak amortizacije u iznosu od 100 posto. Osobna vozila koja se koriste u privatne i poslovne svrhe evidentiraju trošak amortizacije prema poreznom tretmanu 50 % priznatog troška u odnosu na 50 % nepriznatog troška amortizacije.

Gospodarska vozila koja se najčešće koriste u cestovnom prometu su:

- Kamioni,
- Traktori,
- Osobni automobili,
- Kombi vozila,
- Motorkotači, bicikli,
- Autobusi,
- Ostala transportna sredstva.

⁸ Kontni plan 2017.

⁹ Volarević, H., Varović, M., (2013) *Osnove računovodstva I*. Mate, Zagreb, str. 34.

3. NABAVA DUGOTRAJNE MATERIJALNE IMOVINE

Nabava dugotrajne materijalne imovine podrazumijeva različite procese pri pokretanju novog poslovanja ili povećanju postojećeg, a u knjigovodstvenom evidentiranju ona se razlikuje prema nekoliko kategorija, ovisno o načinu stjecanja imovine.

Kod procesa nabave dugotrajne materijalne imovine ona se najprije evidentira na kontu dugotrajna materijalna imovina u pripremi. Zatim pri obračunu nabave te imovine u njenu knjigovodstvenu vrijednost ulazi fakturna vrijednost s pripadajućim zavisnim troškovima (prijevoz, utovar, istovar, carina...). Ta knjigovodstvena vrijednost se unosi u osnovna sredstva od onog trenutka kada je imovina aktivirana za zadanu djelatnost, te time počinje teći i njezina amortizacija.

Nabava dugotrajne materijalne imovine od drugih kupnjom na tržištu

Kada se dugotrajna materijalna imovina nabavlja kupnjom direktno od proizvođača ili dobavljača na tržištu, mjeri se odnosno priznaje njezin trošak nabave prema primjeni HSFI 6. Priznaje se trošak nabave dugotrajne materijalne imovine ako zadovoljava uvjete:

- a) „ako će poduzetnik imati buduće ekonomske koristi povezane s tom imovinom, i
- b) ako se trošak imovine može pouzdano izmjeriti.“¹⁰

Ako troškovi nabave zadovoljavaju kriterije navedene pod a) i b) u mogućnosti smo priznati i naknadne izdatke.

„Dugotrajna materijalna imovina početno se mjeri po trošku nabave koji uključuje:

- Kupovnu cijenu, uključujući uvozne pristojbe i nepovratne poreze nakon odbitka trgovačkih popusta i rabata,
- Sve troškove koji se izravno mogu pripisati dovođenju imovine na mjesto i u radno stanje za namjeravanu upotrebu,
- Početno procijenjene troškove demontaže, uklanjanja imovine i obnavljanja mjesta na kojem je imovina smještena, za koje obveza za poduzetnika nastaje kada je imovina

¹⁰ mr. sc. Baica Z. *Računovodstvo dugotrajne materijalne imovine – primjena HSFI 6*

nabavljena ili kao posljedica korištenja imovine tijekom razdoblja za namjene različite od proizvodnje zaliha tijekom razdoblja“.¹¹

Stjecanje dugotrajne materijalne imovine u vlastitoj izvedbi

Poduzeća koja svoju dugotrajnu materijalnu imovinu stječu vlastitom izvedbom prema točki 20. HSFI 6 utvrđuju svoje troškove dugotrajne materijalne imovine primjenjujući ista načela kao kod kupljene imovine. Poduzetnik koji u svojoj paleti proizvoda ima iste ili slične proizvode za daljnju prodaju, ima kalkulaciju troška proizvoda namijenjenog za daljnju prodaju, koji je obično jednak trošku proizvodnje imovine koja se stječe vlastitom izvedbom u skladu s HSFI 10 – Zalihe. U trošak imovine koja nastaje vlastitom izvedbom poduzetnik ne uključuje svoje interne dobitke, te se također ne mogu uključiti neuobičajeni iznosi otpadnog materijala ili sirovine, nekih drugih resursa ili rada.

„Prema točki 17. HSFI 10-Zalihe, troškovi konverzije zaliha uključuju troškove izravno povezane s organizacijskim jedinicama proizvodnje kao što je vrijednost **izravnih sirovina, izravnog rada i slično**. Tome se priključuju sustavno raspoređeni fiksni i varijabilni opći troškovi proizvodnje koji su nastali konverzijom materijala u gotove proizvode. Fiksni opći troškovi proizvodnje su neizravni troškovi proizvodnje koji ostaju relativno konstantni bez obzira na obujam proizvodnje, kao što su npr. trošak amortizacije, održavanja građevinskih objekata, opći troškovi pogona i slično. Varijabilni opći troškovi proizvodnje su neizravni troškovi proizvodnje koji ovise o obujmu proizvodnje kao npr. indirektni materijal i rad u pogonu. Varijabilni opći troškovi proizvodnje raspoređuju se na svaku jedinicu proizvoda.

Prema točki 21 HSFI 10-Zalihe, troškovi koji se ne priznaju u troškove zaliha, a priznaju se kao rashod razdoblja u kojem su nastali npr.:

- Neuobičajeni troškovi otpadnog materijala, rada ili drugih proizvodnih troškova,
- Troškovi skladištenja, osim ako nisu nužno sastavni dio proizvodnog procesa prije iduće proizvodne faze,
- Administrativni opći troškovi koji ne doprinose dovođenju zaliha na sadašnju lokaciju i sadašnje stanje,
- Troškovi prodaje.,¹²

¹¹ mr. sc. Baica Z. *Računovodstvo dugotrajne materijalne imovine – primjena HSFI 6*

¹² mr. sc. Baica Z. *Računovodstvo dugotrajne materijalne imovine – primjena HSFI 6*

Prema HSFI 6 iz odredbe točke 20. možemo zaključiti da upotrebom vlastitih gotovih proizvoda za dugotrajnu materijalnu imovinu u nabavnu vrijednost ulazi samo trošak proizvodnje a ne prodajna vrijednost proizvoda, što znači da ne ulazi marža poduzetnika koju bi prihodovao da je tu imovinu prodao kupcu. Dugotrajna materijalna imovina koja se stječe proizvodnjom u vlastitoj izvedbi, prema propisima o porezu na dodanu vrijednost, na nju se ne obračunava se PDV, jer se proizvodi upotrebom vlastitih proizvoda za vlastite potrebe, te se ne smatra isporukom proizvoda proizvođača.

Stjecanje dugotrajne materijalne imovine financijskim najmom

Jedna od mogućnosti stjecanja dugotrajne imovine je uzimanjem najma, pri čemu razlikujemo operativni ili financijski najam. Kod operativnog najma imovina ne postaje vlasništvo poduzeća već se za nju plaća mjesečni najam. Prilikom isteka operativnog najma imovina se vraća vlasniku (davatelju najma) ili po ostatku vrijednosti imovina od strane vlasnika može biti prodana trećoj strani. Za razliku od operativnog najma, kod financijskog najma poduzeće prilikom kupnje automatski postaje vlasnikom kupljene imovine te ju evidentira u svojim poslovnim knjigama. Specifičnije nam o financijskom najmu govore standardi koji prema točki 15. HSFI 6 – Dugotrajna materijalna imovina kažu: „Financijski najam je najam kojim se većim dijelom prenose svi rizici i nagrade povezani s vlasništvom neke imovine. Vlasništvo se može, ali ne mora prenijeti.“¹³ Operativni i financijski najam također podrazumijevaju dodatne troškove koji imaju direktan utjecaj na financijske izvještaje i pokazatelje.

Primjeri koji upućuju na određenu klasifikaciju najma kao financijskog razlikuju se prema nekoliko kategorija:

- a) „Najmom se prenosi vlasništvo imovine na najmoprimca po završetku razdoblja najma,
- b) Najmoprimac ima opciju kupiti sredstvo po cijeni za koju se očekuje da će biti znatno niža od fer vrijednosti na dan kada se opcija može ostvariti tako da je na početku najma prilično izvjesno da će se opcija ostvariti,
- c) Razdoblje najma pokriva veći dio ekonomskog vijeka sredstva, čak iako vlasništvo nije preneseno,
- d) Na početku najma sadašnja vrijednost minimalnih plaćanja najma pokriva gotovo cjelokupnu fer vrijednost iznajmljene imovine,

¹³ Hrvatski standard financijskog izvještavanja 6, točka 30, Narodne novine br. 86/15

- e) Iznajmljena imovina posebne je prirode tako da ju samo najmodavac može koristiti bez većih preinaka.¹⁴

Stjecanje dugotrajne materijalne imovine razmjenom imovine

Svi relevantni računovodstveni propisi kazuju da dugotrajna materijalna imovina - bilo da se radi o nekretninama, strojevima ili nekoj vrijednoj opremi - može biti nabavljena razmjenom između dvije pravne osobe. Ta razmjena može biti direktna zamjena imovine ili kombinirana zamjenom za dio imovine uz novčanu nadoplatu. Trošak tako nabavljene imovine mjeri se prema fer vrijednosti, a ako se iz nekog razloga ne može izmjeriti, zamjena se realizira prema knjigovodstvenoj vrijednosti te imovine.

Prema točkama 29. i 30. HSFI razlikuju se dvije vrste razmjene: Prihodi vezani uz razmjenu imovine koja je slične prirode ili vrijednosti se ne priznaju ako se radi o proizvodima, robi ili uslugama koji su predmet razmjene. S druge strane, kada se razmjenjuje imovina koja nije u prirodi i vrijednosti slična, prihod će biti priznat, a mjerit će se prema fer vrijednosti razmijenjenih roba ili usluga.

Što se tiče poreznog tretmana, zakonom se kod razmjene dugotrajne materijalne imovine razlikuju dvije vrste prometa: kupovina i prodaja. Zakonom se također propisuje različiti porezni tretman ovisno o vrsti imovine. Primjerice, prema Zakonu o porezu na promet nekretnina (Nar. nov., br. 69/97, 26/00 i 153/02) „u slučaju zamjene nekretnina (zemljište i građevinski objekti) postoje dva prometa. Slijedom toga promet svake nekretnine podliježe oporezivanju porezom na promet nekretnina. Porezna osnovica pri zamjeni nekretnina utvrđuje se za svakog sudionika u zamjeni prema tržišnoj vrijednosti nekretnine koju pojedini sudionik stječe zamjenom. Na nekretnine sagrađene do 31. prosinca 1997. godine plaća se porez na promet nekretnina, dok se na nekretnine sagrađene nakon 01. siječnja 1998. godine plaća porez na dodanu vrijednost.¹⁵

¹⁴ mr. sc. Baica Z. *Računovodstvo dugotrajne materijalne imovine – primjena HSFI 6*

¹⁵ Zakon o porezu na promet nekretninama (Nar. nov., br. 69/97, 26/00 i 153/02)

Stjecanje dugotrajne materijalne imovine donacijom

Iako su donacije vrlo rijedak poslovni događaj, predstavljaju zakonom uređen i propisan način stjecanja imovine. Prilikom stjecanja imovine doniranjem, propisi nalažu sljedeće: „...kada nije poznat trošak nabave kao iznos novca ili novčanih ekvivalenata, tada se kao nabavna vrijednost dotične dugotrajne materijalne imovine knjiži fer vrijednost te imovine.“¹⁶

Porezni tretman za transakcije koje su vezane uz donacije podrazumijeva različite pristupe prilikom oporezivanja. U slučaju da su obje strane razmjene u sustavu PDV-a, prilikom fakturiranja može se fakturirati cjelokupan iznos ali također će faktura biti priznata ako se fakturira samo iznos PDV-a. Ako poslovni subjekti nisu u sustavu PDV-a onda se PDV ne obračunava.

Stjecanje dugotrajne materijalne imovine ulaganjem članova

Kod stjecanja dugotrajne materijalne imovine ulaganjem članova razlikujemo dva načina:

1. „Ulaganje u upisani kapital (ne povećava se porezna osnovica poreza na dobit);
2. Ulaganje u neupisani kapital pod uvjetima propisanim čl.10, Pravilnika o porezu na dobit (ne povećava se porezna osnovica poreza na dobit);

Prema čl. 10. Pravilnika o porezu na dobit, da bi ulaganje člana društva ili dioničara koje se ne registrira kao povećanje temeljnog kapitala bilo neoporezivo potrebno je:

- Da o ulaganju postoji društveni ugovor ili druga pisana isprava i
- Da ulaganje osigura status imovine društva.“¹⁷

Imovina koja je postala imovinom društva, prestaje biti imovinom pojedinih članova ili dioničara i društvo ima pravo neograničenog upravljanja tom imovinom u svrhu obavljanja gospodarske djelatnosti.

Ako članovi ili dioničari društva imovinu kao što je najam, zakup ili pozajmica ulažu u trgovačko društvo kao svoje vlasništvo, a upisuju se u neupisani temeljni kapital, onda je ta imovina oporeziva.

¹⁶ mr. sc. Baica Z. *Računovodstvo dugotrajne materijalne imovine – primjena HSF1 6*

¹⁷ mr. sc. Baica Z. *Računovodstvo dugotrajne materijalne imovine – primjena HSF1 6*

Knjigovodstveno evidentiranje nabave dugotrajne imovine

Dugotrajna materijalna imovina ima svoj vijek trajanja i s godinama njezina vrijednost u većini slučajeva pada. Svaki poduzetnik samostalno odlučuje koji način i metodu amortizacije će primjenjivati u svom poslovanju i propisuje ju svojom računovodstvenom politikom poduzeća.

Prema točki 29. HSFI 6 – Dugotrajna materijalna imovina, „poduzetnik treba odabrati metodu troška ili metodu revalorizacije kao računovodstvenu politiku i primijeniti tu politiku na cjelokupnu skupinu dugotrajne materijalne imovine nakon početnog priznavanja dugotrajne materijalne imovine.“¹⁸

„Metoda troška: Prema točki 30. HSFI – Dugotrajna materijalna imovina, nakon početnog priznavanja imovine, poduzetnik može pojedinu dugotrajnu materijalnu imovinu iskazati po njezinom trošku nabave umanjenom za ispravak vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja.“¹⁹

„Metoda revalorizacije: Alternativno, prema točki 31. HSFI 6 – Dugotrajna materijalna imovina, nakon početnog priznavanja imovine, poduzetnik dugotrajnu materijalnu imovinu čija se fer vrijednost može pouzdano mjeriti može iskazati po revaloriziranom iznosu, koji čini njegova fer vrijednost na datum revalorizacije umanjena za kasniji ispravak vrijednosti i kasnije akumulirane gubitke od umanjenja. Revalorizacija se treba provoditi dovoljno redovito kako se knjigovodstvena vrijednost ne bi značajno razlikovala od one do koje bi se došlo utvrđivanjem fer vrijednosti na datum bilance.,“²⁰

Dugotrajna materijalna imovina u pripremi

U računovodstvenoj evidenciji svaki projekt nabave dugotrajne imovine se evidentira u bilanci na kontu dugotrajna imovina u pripremi. U obračun nabave imovine ulazi nabavna vrijednost imovine i svi njezini zavisni troškovi kao što su utovar, istovar, montaža ili demontaža, prijevoz ili carina - kod uvoza iz drugih zemalja. Vremenski period ulaganja u neku imovinu nije ograničen i dok ulaganje u imovinu traje, sve računovodstvene evidencije se vode na kontu dugotrajna imovina u pripremi.

„Ulaganja u dugotrajnu materijalnu i nematerijalnu imovinu koja još uvijek nije u funkciji evidentiraju se u bilanci na imovini u pripremi. Preporučuje se da se sva ulaganja u dugotrajnu

¹⁸ Hrvatski standard financijskog izvještavanja 6, točka 30, Narodne novine br. 86/15

¹⁹ Hrvatski standard financijskog izvještavanja 6, točka 30, Narodne novine br. 86/15

²⁰ Hrvatski standard financijskog izvještavanja 6, točka 30, Narodne novine br. 86/15

imovinu neovisno o tome jesu li to manja ili veća ulaganja, ulaganja koja se sastoje od jednog ili više dijelova, ulaganja koja se mogu odmah ili u dužem periodu staviti u funkciju, evidentiraju na imovinu u pripremi.,²¹

Dugotrajna materijalna imovina u uporabi

Poduzetnik na dan stavljanja imovine u pogon pokreće proces upotrebe i korištenja dotične imovine. Njezin vijek trajanja i trošenje kreću od toga dana kada je imovina aktivirana i počinje služiti svojoj svrsi.

„Dugotrajna materijalna imovina stavlja se u uporabu (početak priznavanja) kada postoji vjerojatnost pritjecanja budućih ekonomskih koristi povezanih s imovinom poduzeća i kada se trošak imovine može pouzdano izmjeriti. Tada se s imovine u pripremi prebacuje i aktivira. Amortizacija imovine počinje od prvog dana narednog mjeseca od mjeseca kada je imovina stavljena u uporabu.“²²

Financijsko izvještavanje o dugotrajnoj materijalnoj imovini

Financijski izvještaj podrazumijeva uređen skup pravila i normi, određenih od strane struke i zakonodavca, a temeljenih na međunarodnim i nacionalnim standardima. Svaki poduzetnik, pravna ili fizička osoba, mora se pridržavati i evidentirati poslovne događaje prema propisima koje nalaže struka i važeća zakonska regulativa. Bitno je da svaki poduzetnik donese odluku o svojim računovodstvenim politikama i prema tome evidentira sve promjene nastale u poslovanju.

„Za svaku skupinu dugotrajne materijalne imovine u financijskim izvještajima, prema točki 70. HSFI 6 – Dugotrajna materijalna imovina, treba objaviti:

- a) Osnove mjerenja korištene za utvrđivanje bruto knjigovodstvene vrijednosti,
- b) Korištene metode amortizacije,
- c) Korisni vijek upotrebe ili korištene stope amortizacije,
- d) Bruto knjigovodstvenu vrijednost, kumulativne iznose ispravka vrijednosti, kumulativne iznose gubitaka od umanjenja imovine na početku i na kraju izvještajnog razdoblja,
- e) Usklađenje knjigovodstvene vrijednosti na početku i na kraju razdoblja kojim se prikazuje:

²¹ Vodič kroz knjiženja i protuknjiženja, Računovodstvo i porezi u praksi, br. 5, 2018, str. 39.

²² Vodič kroz knjiženja i protuknjiženja, Računovodstvo i porezi u praksi, br. 5, 2018, str. 40.

- a. Povećanja, smanjenja i prijenosi tijekom izvještajnog razdoblja,
- b. U slučaju kada se dugotrajna materijalna imovina mjeri prema revaloriziranim iznosima, povećanja i smanjenja koja proistječu iz revalorizacije u izvještajnom razdoblju uz objašnjenje poreznog tretmana sadržanih stavki, uključujući povećanja, smanjenja i prijenose koji proizlaze iz revalorizacije, gubitke od umanjenja revaloriziranje imovine koji su priznati ili ukinuti izravno u kapitalu,
- c. Gubitke od umanjenja imovine koji su priznati odnosno ukinuti u računu dobiti i gubitka, odnosno izravno u kapitalu, te koji su naplaćeni tijekom izvještajnog razdoblja, i
- d. Amortizaciju, otpise i prijenose tijekom izvještajnog razdoblja,
- e. Neto tečajne razlike koje su posljedica prevođenja financijskih izvještaja iz funkcionalne valute u drugu valutu prezentiranja, uključujući prevođenje inozemnog poslovanja u valutu prezentiranja izvještajnog poduzetnika, i
- f. Ostale promjene,
- f) U slučaju kada se kamata kapitalizira, iznos kapitaliziran tijekom izvještajnog razdoblja,
- g) Knjigovodstvena vrijednost u bilanci koja bi se iskazala da dugotrajna materijalna imovina nije bila revalorizirana,
- h) U slučaju kada se dugotrajna materijalna imovina mjeri prema revaloriziranim iznosima, trošak nabave ako je dugotrajna materijalna imovina predmet vrijednosnog usklađivanja samo za potrebe oporezivanja, iznos usklađenja kao i razlozi zbog kojih su izvršena.“²³

²³ Hrvatski standard financijskog izvještavanja 6, točka 70, Narodne novine br. 86/15

4. AMORTIZACIJA DUGOTRAJNE MATERIJALNE IMOVINE

Amortizacija je trošak imovine koji se akumulira kroz njezin vijek trajanja. Zakonom o porezu na dobit (NN 22/12) regulira se vijek trajanja imovine i stope amortiziranja. Svakom poduzetniku je bitno odabrati metodu obračuna amortizacije i vijek trajanja ovisno o gospodarskoj djelatnosti kojom se bavi. Svakom poduzetniku je stavljeno na raspolaganje da u granicama propisanih stopa amortizacije, prema svojoj gospodarskoj djelatnosti, može prilagoditi stope koje točnije odgovaraju njegovom poslovanju.

„Prema točki 6. HSFI – Dugotrajna materijalna imovina, **amortizacija je sustavni raspored amortizirajućeg iznosa imovine tijekom njezinog vijeka upotrebe**. Prema točki 7. HSFI – Dugotrajna materijalna imovina, amortizirajući iznos je trošak imovine koji je jednak trošku nabave umanjenom za ostatak vrijednosti. Prema točkama 43. i 50. HSFI – Dugotrajna materijalna imovina, amortizirajući iznos pojedine imovine treba rasporediti sustavno tijekom njegova vijeka upotrebe. Ovdje treba istaknuti da „sustavni raspored amortizacije ne znači jednakomjerni raspored na godine vijeka trajanja, nego primjenom odgovarajuće metode koja se dosljedno primjenjuje iz razdoblja u razdoblje.“²⁴

„Politika amortizacije:

- Mogućnost izbora stope amortizacije
- Primjene različitih metoda amortizacije
- Izbor amortizacije prema predmetu – grupni ili pojedinačni otpis
- Izabrana politika amortizacije mora se dosljedno primjenjivati

Dominacija imovina koja se amortizira:

- Imovina za koju se očekuje da će se koristiti duže od jednoga obračunskog razdoblja
- Imovina koja ima ograničen korisni vijek trajanja
- Imovina koju poduzeće drži za uporabu u proizvodnji ili prodaji robe ili pružanju usluga za iznajmljivanje drugima ili za administrativne svrhe

Osnovica za obračun amortizacije:

²⁴ Rač dugotrajne materijalne imovine str 72

- Bruto knjigovodstvena vrijednost – njegova nabavna vrijednost, revalorizirana ili fer vrijednost
- Prednosti: dokumentacija je utemeljena na izvornim podacima, pouzdana veličina koja se može lako kontrolirati, konstantna kroz cijelo razdoblje i zato je obračun amortizacije primjenom te osnovice jednostavan, pouzdan i ne izaziva velike troškove
- Rezidualna vrijednost = trošak nabave – ostatak vrijednosti „²⁵

Trošak amortizacije

Računovodstvena politika poslovnog subjekta određuje metodu obračuna amortizacije nekog poduzetnika. Trošak amortizacije se za svako razdoblje treba priznati kao trošak razdoblja a protu stavka mu je ispravak vrijednosti akumulirane amortizacije, osim kada je taj iznos amortizacije uključen u knjigovodstvenu vrijednost neke druge imovine.

„HSFI ne razlikuju pojmove deprecijacija i amortizacija, nego koriste samo izraz amortizacije. No MSFI razlikuje te pojmove;

Amortizacija je alokacija iznosa novca tijekom procijenjenoga vremenskog razdoblja čime se terete rashodi i smanjuje knjigovodstvena vrijednost **nematerijalne imovine** (Intangible Assets), kao što su koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, ulaganje u softver, ulaganje na tuđoj imovini, ulaganje u znanje i ostala prava. **Deprecijacija** odražava trošenje dugotrajne materijalne imovine koja se tereti na troškove i istodobno smanjuje knjigovodstvenu vrijednost te imovine. „²⁶

Prema terminologiji MSFI-a razlikujemo dva istoznačna termina: prema prvome nematerijalna imovina se *amortizira*, a prema drugom dugotrajna materijalna imovina *deprecira*.

Prema točki 41-43. HSFI 6 predviđeno je da se svaka imovina koja ima ukupnu vrijednost značajnu računovodstveno evidentira zasebno i prema tome poduzetnici imaju mogućnost amortizirati građevinske objekte u posebnu skupinu, postrojenje, opremu i alata u posebnu skupinu i transportna sredstva zasebno prema kontnom planu koji nam to omogućava, a i poduzetnicima je lakše pratiti trošak amortizacije pojedine skupine tako. U karticama osnovnog sredstva svaka imovina ili predmet amortizira zasebno.

²⁵ Osnove računovodstva

²⁶ Belak V., Računovodstvo dugotrajne materijalne imovine prema HSFI/MSFI i novi računovodstveni postupci, 2009., str 73.

Dakle, „amortizacija predstavlja **trošak** poslovanja koji nastaje upotrebom dugotrajne materijalne imovine koja ima ograničeni vijek trajanja i obračunava se sustavno tijekom procijenjenog vijeka dugotrajne imovine. U Republici Hrvatskoj, računovodstveni i porezni aspekti obračuna amortizacije određeni su računovodstvenim standardima i Zakonom o porezu na dobit. Zakonom o porezu na dobit, čl. 12. st. 5., propisana je visina porezno dopuštenih stopa amortizacije, a odredbama čl. 12. st. 6. istog zakona propisana je dozvoljena i primjena podvostručenih stopa amortizacije.“²⁷

Tabela 1: Pregled porezno dopuštenih stopa amortizacije prema Zakonu o porezu na dobit

Red. br.	Opis	Redovna stopa		Podvostručena stopa	
		Vijek uporabe (god.)	Stopa (%)	Vijek uporabe (god.)	Stopa (%)
1.	Građevinski objekti i brodovi veći od 1000 BRT	20	5	10	10
2.	Osnovno stado i osobni automobili	5	20	2,5	40
3.	Nematerijalna imovina, oprema, vozila, osim za osobne automobile, te za mehanizaciju	4	25	2	50
4.	Računala, računalna oprema i programi, mobilni telefoni i oprema za računalne mreže	2	50	1	100
5.	Za ostalu nespomenutu imovinu	10	10	5	20

Izvor: Zaloker, D., Amortizacija, www.teb.hr (13.05.2021.)

„Rashodi amortizacija obračunani po nižim stopama od maksimalno porezno dopuštenih smatraju se porezno priznatima. Rashodi amortizacije obračunani po višim stopama od maksimalno porezno dopuštenih smatraju privremeno porezno nepriznatima u godini za koju se odnose. Treba voditi računa o tome da će u nekom od sljedećih razdoblja kada se za to ostvare propisani uvjeti predmetni privremeno porezno nepriznati rashodi postati porezno priznati.“²⁸

Prema odredbama Zakona o porezu na dobit, „sljedeći rashodi amortizacije se trajno porezno ne priznaju:

- Amortizacija već otpisane (amortizirane) imovine,
- Amortizacija imovine kojom se ne obavlja djelatnost,
- Amortizacija goodwilla nastalog pri statusnim promjenama,
- 50% amortizacije osobnih automobila i drugih sredstava za osobni prijevoz ako se po osnovi njihovog korištenja ne obračunava plaća,

²⁷ Priručnik o porezima, TEB poslovno savjetovanje, 2018., str. 32

²⁸ www.teb.hr <https://www.teb.hr/novosti/2018/obracun-amortizacije/>

- Amortizacije osobnih automobila i drugih sredstava za osobni prijevoz nabavne vrijednosti preko 400.000,00 kn i
- Amortizacija revalorizirane imovine (samo onaj dio koji se odnosi na povećanu vrijednost imovine).²⁹

Početak obračuna amortizacije se primjenjuje kada imovina postavljena na lokaciju gdje će se početi upotrebljavati ovisno o njezinoj prirodi i namjeni poduzetnika.

Prestanak obračuna amortizacije počinje vrijediti od trenutka kada je imovina u potpunosti amortizirana.

Raniji prestanak amortizacije predviđen je propisima MRS-16 i HSFI 6 točka 47 ovisno o tome koji je datum ranije:

- Datum prestanka priznavanja kao imovine ili
- Datum kada je imovina stavljena u prodaju

Prema točki 45. HSFI – Dugotrajna materijalna imovina i MRS-u 16, amortizacija se ne prestaje obračunavati ako se imovina povlači iz upotrebe ili prestaje koristiti osim ako je ta imovina već u potpunosti amortizirana.

Metode amortizacije

„Poduzetnici mogu koristiti nekoliko metoda amortizacije:

1. Linearnu metodu (metodu pravocrtnog/ravnomjernog obračuna),
2. Funkcionalnu metodu (metodu po jedinici proizvoda),
3. Degresivnu metodu (metodu padajućeg salda),
4. Progresivnu metodu.³⁰

Svaki poduzetnik ima pravo samostalno odabrati metodu obračuna amortizacije ali na njegov izbor uvelike utječu propisi, prema Zakona o porezu na dobit (čl. 12. st. 1.) linearna metoda je jedina porezno priznata.

²⁹ [www.teb.hr https://www.teb.hr/novosti/2018/obracun-amortizacije/](https://www.teb.hr/novosti/2018/obracun-amortizacije/)

³⁰ [www.teb.hr https://www.teb.hr/novosti/2018/obracun-amortizacije/](https://www.teb.hr/novosti/2018/obracun-amortizacije/)

„Linearna metoda tj. metoda pravocrtnog/ravnomjernog obračuna pred postavlja da se stalna imovina tijekom cijelog vijeka trajanja ravnomjerno troši, pa se trošak amortizacije raspoređuje na podjednake godišnje iznose. Godišnji iznos amortizacije izračunava se tako da se nabavna vrijednost stalne imovine dijeli godišnjom stopom amortizacije. Godišnja stopa amortizacije je omjer broja 100 s procijenjenim brojem godina upotrebe stalne imovine.“³¹

$$\text{Godišnja iznos amortizacije} = \frac{\text{nabavna vrijednost}}{\text{godišnja stopa amortizacije}}$$

$$\text{Godišnja stopa amortizacije} = \frac{100\%}{\text{procijenjeni broj godina uporabe}}$$

„Funkcionalna metoda ili metoda jedinice proizvodnje je metoda obračuna amortizacije u kojoj se amortizacija raspoređuje prema učinku, tj. stvarnom trošenju sredstva u svakoj godini. Prema toj se metodi nabavna vrijednost imovine dijeli s procijenjenim brojem jedinica koje sredstvo može proizvesti ili obaviti tijekom svog vijeka trajanja. Godišnja se svota amortizacije dobije umnoškom nabavne vrijednosti po jedinici proizvodnje ili rada i broja tih jedinica proizvedenih ili obavljenih tijekom godine.“³²

„Degresivna metoda tj. metoda opadajućeg salda rezultira smanjenjem iznosa amortizacije tijekom vijeka uporabe.“³³

„Degresivna se metoda primjenjuje na dva načina:

1. Primjenom fiksnih amortizacijskih stopa na knjigovodstvenu vrijednost stalne imovine koja je iz godine u godinu sve manja – metoda opadajuće osnove. Upotrebljava se kada je pritecanje koristi od imovine na početku veće, a kasnije manje
2. Primjenom različitih opadajućih amortizacijskih stopa na fiksnu osnovicu, tj. nabavnu vrijednost stalne imovine – metoda zbroja godina. Stopa se pri ovoj metodi računa za svaku godinu posebno“³⁴

³¹ Poslovni dnevnik, www.poslovni.hr (14.05.2021.)

³² Prof. dr. sc. Belak V. (2009) *Računovodstvo dugotrajne materijalne imovine prema HSFI/MSFI i novi računovodstveni postupci*. Zagreb, str. 85

³³ Prof. dr. sc. Belak V. (2009) *Računovodstvo dugotrajne materijalne imovine prema HSFI/MSFI i novi računovodstveni postupci*. Zagreb, str. 80

³⁴ Prof. dr. sc. Belak V. (2009) *Računovodstvo dugotrajne materijalne imovine prema HSFI/MSFI i novi računovodstveni postupci*. Zagreb, str. 80

Progresivna metoda amortizacije podrazumijeva manju upotrebu imovine u prvim godinama, a sukladno tome i trošak amortizacije je u prvim godinama najmanji. Dakle, progresivna metoda obračuna amortizacije pokazuje postupno povećanje iznosa amortizacije prema vijeku trajanja imovine. Ova se metoda još i naziva metoda amortizacije po učinku i izračunava se tako da se nabavna vrijednost stavi u odnos s procijenjenim godišnjim učinkom koji je izražen u naturalnim jedinicama.

„**Stopa amortizacije** trebala bi se odrediti prema očekivanom vijeku uporabe imovine, odnosno razdoblju u kojem se očekuje da će imovina ostvarivati direktne ili indirektno ekonomske koristi za poduzetnika. Na primjer, ako poduzetnik očekuje da će se novonabavljeni predmet imovine koristiti u razdoblju od šest godina, tada bi se taj predmet imovine trebao i amortizirati u tom razdoblju. Takvim načinom obračuna amortizacije poduzetnici postupaju sukladno jednom od temeljnih računovodstvenih načela – načelo sučeljavanja prihoda i rashoda.“³⁵

Poduzetniku je prema propisima određena gornja granica stope amortizacije i vijeka trajanja neke imovine, što ipak ostavlja prostor poduzetnicima da sami u tim parametrima mogu donijeti odluku koja stopa bi bila najispravnija za njihovu gospodarsku djelatnost budući da se ista imovina u različitim gospodarskim djelatnostima ne troši podjednako.

Poduzetniku je prema propisima određena gornja granica stope amortizacije i vijeka trajanja neke imovine, što ipak ostavlja prostor poduzetnicima da sami u tim parametrima mogu donijeti odluku koja stopa bi bila najispravnija za njihovu gospodarsku djelatnost budući da se ista imovina u različitim gospodarskim djelatnostima ne troši podjednako. Kada se odluka donese treba je se pridržavati kontinuirano i ne može se mijenjati svake godine. Naravno da se u praksi može dogoditi da odluka koju je uprava donijela tijekom korištenja određene imovine pokaže da nije bila ispravna i da se može promijeniti, ali se to ne smije događati često i biti ustaljena praksa. S obzirom da trošak amortizacije utječe na konačni rezultat poslovanja a samim tim i na osnovicu obračuna poreza na dobit ili dohodak.

Knjigovodstveno evidentiranje troška amortizacije

U knjigovodstvu se trošak imovine evidentira na kontnim skupinama 43 – Troškovi amortizacije, u čijoj se skupini nalaze sljedeća konta:

³⁵ www.teb.hr <https://www.teb.hr/novosti/2018/obracun-amortizacije/>

- „430 – Amortizacija do iznosa porezno priznatih rashoda
 - 4300 – Amortizacija nematerijalne imovine
 - 4302 – Amortizacija građevinskih objekata
 - 4303 – Amortizacija postrojenja, opreme i alata, osim osobnih automobila i drugih vozila za osobni prijevoz
 - 4304 – Amortizacija osobnih automobila i drugih vozila za osobni prijevoz za koja se utvrđuje plaća u naravi
 - 4305 – Amortizacija osobnih automobila i drugih vozila za osobni prijevoz za koje se ne utvrđuje plaća u naravi
 - 4306 – Amortizacija imovine primljene u vidu pomoći i potpore
 - 4307 – Amortizacija biološke imovine
- 431 – Amortizacija – privremeno porezno nepriznati rashod
- 432 – Amortizacija – trajno porezno nepriznati rashod³⁶

Kao što je već navedeno, amortizacija se može obračunavati pojedinačno ili zasebno. Svaki građevinski objekt, postrojenja i oprema pojedinačno sa svojim troškom koji je značajan u odnosu na trošak pojedinačnog građevinskog objekta, postrojenja i opreme treba amortizirati zasebno. Zakonom o porezu na dobit propisana je upotreba linearne metode kao porezno priznati rashod u kojem se može primijeniti obračun maksimalnih godišnjih amortizacijskih stopa. Kod pojedinačnog obračuna osnovica za obračun amortizacije uzimamo bruto knjigovodstvena vrijednost imovine prema evidentiranim poslovnim događajima vezanim uz imovinu, tj. trošku nabave i revaloriziranoj vrijednosti. Amortizacija imovine prestaje: „1. kada se amortizirajući iznos imovine izjednači s ispravkom vrijednosti ili 2. s prestankom priznavanja te imovine; kada se trajno očekuje da će prestati pritjecati buduće ekonomske koristi od te imovine, ako se privremeno povlači iz upotrebe, ne prestaje obveza obračuna amortizacije, kada se imovina proda ili prenese u imovinu koja se prodaje i kada se određena imovina trajno povlači iz upotrebe.“³⁷

³⁶ Kontni plan (2017)

³⁷ Volarević H. Varović M., (2013) *Osnove računovodstva I*. Mate, Zagreb

5. PRIMJERI RAČUNOVODSTVENE EVIDENCIJE DUGOTRAJNE IMOVINE

Primjer 1.: Nabava motornog vozila iz inozemstva

Poduzeće XYZ d.o.o. dana 16. travnja 2021. godine kupilo je novo službeno rabljeno vozilo marke Audi A6 od auto-kuće iz inozemstva po cijeni od 32.184,87 € (243.562.06 kn). U skladu sa Zakonima vezanima uz carinjene te propisima koje propisuje Ministarstvo financija, kupac je dužan na ime posebnog poreza na motorna vozila za rabljeno vozilo platiti iznos od 43.663,74 kune i to prema vrijednosnoj komponentni u iznosu od 20.804.24 kune, a prema ekološkoj komponentni u iznosu od 22.859,50 kuna. U poreznom rješenju također je navedeno da: „Motorna vozila za koja je posebni porez obračunat i plaćen primjenom članka 14. Zakona o posebnom porezu na motorna vozila moraju se registrirati kod nadležnog tijela u Republici Hrvatskoj u roku od 15 dana od uplate posebnog poreza te se u istom roku o tome mora dostaviti dokaz carinskom uredu kod kojeg je posebni porez obračunat i plaćen. Ako se utvrdi da takvo motorno vozilo nije registrirano kod nadležnog tijela u Republici Hrvatskoj smatra se da je motorno vozilo predmet nezakonite uporabe na području Republike Hrvatske.“

RECHNUNG Original		
Beleg-Nr.: 55230036689/0		
Datum: 28.04.2021		
Kunden-Nr.: 55424766		
Leistungsdatum: 28.04.2021		
Akt-Nr.: 32793		
05.05.21		
UID-Nr.: HR80583016213		
Verkäufer: 32452 Andreas Wölbling		
Seite: 1/1		
In Übereinstimmung mit unseren Lieferbedingungen erhalten Sie folgendes Gebrauchtfahrzeug ohne Garantie.		
EUR		
Marke:	Audi	
Modell:	4A2BTA A6 45 TDI qu. sport, Matrix LES, Navi, virtual Cockpit, AHK	
Farbe:	Mythoschwarz Metallic	
Titl. Kennzeichen:	H-AZ 603	
Uhrgestellnummer:	WAUZZZF29KN041014	
VB:	DDVE	
Leistung:	170 KW / 231 PS	
Uhrmeterstand:	29999	
Herstellungsjahr:	08.11.2018	
Herstellungsdatum:	28.04.2021	
	Zum Preis von	32.184,87
	Zwischensumme	32.184,87
	Nettobetrag	32.184,87
	Mehrwertsteuer 0,00% von 32.184,87	0,00
	Gesamtbetrag	32.184,87

Slika 1: Original račun kupljenog automobila

POREZNO RJEŠENJE

I. Obveznik plaćanja **XYZ d.o.o.** dužan je na ime posebnog poreza na motorna vozila za uvoženo motorno vozilo:

Marka vozila: AUDI
Trgovački naziv: AUDI A6, SPORT TIPTRONIC, AUTOMATIK, METALIK
VIN oznaka (broj šasije) vozila: WAUZZZF29KN041014
Datum prve registracije: 08.11.2018.
Vrsta goriva: dizel
Prosječna emisija CO₂ (g/km): 146,00
 kamper
 "plug-in" hibridno električno vozilo s dosegom vozila u potpuno električnom načinu rada _____ km
 vozilo s osam (7+1) sjedala
 vozilo s devet (8+1) sjedala
Snaga motora u kW: 170,00
Obujam motora u cm³: ----
Razina emisije ispušnih plinova: ----

platiti iznos od 43.663,74 kuna, (slovima:

četrestetritisućešestošezdesettrikuneiseditdesetčetirillipe), i to prema:

- vrijednosnoj komponenti u iznosu od 20.804,24 kuna
- ekološkoj komponenti u iznosu od 22.859,50 kuna

Slika 2: Porezno rješenje

Također, poduzeće XYZ d.o.o. kao obveznik plaćanja dužno je za vozilo na motorni pogon koje je proizvedeno i/ili uvezeno/uneseno u mjesecu svibnju 2021. godine, u ovom slučaju proizvedeno i uvezeno, platiti naknadu gospodarenja otpadnim vozilima prilikom stavljanja motornih vozila na tržište Republike Hrvatske u iznosu od 1.071,00 kuna najkasnije do 02.06.2021 godine. Na ovaj se iznos ne obračunava porez na dodanu vrijednost i ta se naknada plaća u korist računa Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Odredbama članka 74. Zakona o održivom gospodarenju otpadom ("Narodne novine" 94/13) propisano je kako je proizvođač proizvoda od kojeg nastaje posebna kategorija otpada dužan plaćati naknadu gospodarenja tom posebnom kategorijom otpada u korist Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost radu financiranja troškova sustava sakupljanja i obrade otpada kojim upravlja Fond.

RJEŠENJE o plaćanju naknade gospodarenja otpadnim vozilima

- I. Obveznik plaćanja **XYZ d.o.o.** dužan je za vozilo na motorni pogon broj šasije: WAUZZZF29KN041014, OIB: 80583016213, koje je proizvedeno i/ili uvezeno/uneseno u mjesecu svibnju 2021. godine, platiti naknadu gospodarenja otpadnim vozilima prilikom stavljanja motornih vozila na tržište Republike Hrvatske u iznosu od 1.071,00 kuna najkasnije do 02.06.2021. godine.
- II. Na iznos naknade iz točke I. ovog Rješenja ne obračunava se porez na dodanu vrijednost.
- III. Naknada se plaća u korist računa Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost broj HR5424020061100971754 pozivom na broj: 01 912174-182434-1661199.
- IV. Žalba ne odgađa izvršenje Rješenja.

Slika 3: Rješenje o plaćanju naknade gospodarenja otpadnim vozilima

Nakon kupnje automobila te plaćanja svih troškova i naknada propisanih u Republici Hrvatskoj a vezanih uz uvoz automobila, poduzeću XYZ d.o.o. slijedila je registracija vozila kako bi imovinu, u ovom slučaju automobil, mogli koristiti u svakodnevnom poslovanju. Također i plaćanje osiguranja od automobilske odgovornosti i kasko osiguranja kako bi imovinu bila osigurana od mogućih oštećenja s obzirom da se stavlja u upotrebu.

Račun R1 br. 15121-H152-19199

Rbr.	Šifra i naziv usluge	Količina	Cijena	PDV	Ukupno
1.	08100 Identifikacija i utvrđivanje stanja vozila M1 kategorije	1,00	500,00	25%	500,00
Obračun PDV-a		% PDV	Osnovica	Iznos PDV-a	
		25,00	500,00	125,00	
Ukupno			500,00	125,00	
Način plaćanja: Kartica					
					UKUPNA VRIJEDNOST
					500,00 kn
					PDV
					125,00 kn
					UKUPNO
					625,00 kn

Slika 4: Račun registracije

Račun R1 br. 15146-H152-3114

Rbr.	Šifra i naziv usluge	Količina	Cijena	PDV	Ukupno
1.	05100 Posebna naknada za okoliš #	1,00	16,62	*	16,62
2.	05200 Porez na cestovna motorna vozila	1,00	792,32	*	792,32
3.	03510 EU Registarke pločice za motorno vozilo, crne, 1 red - par	1,00	65,00	*	65,00
4.	00209 Obrazac prometne dozvole	1,00	35,00	*	35,00
5.	10080 Poslovi koji prethode registraciji i produženju važenja PD	1,00	46,12	25%	46,12
6.	10030 Ovjera prometne dozvole	1,00	46,12	25%	46,12
7.	10033 Zamjena ili izdavanje nove prometne dozvole	1,00	51,72	25%	51,72
8.	10087 Izdavanje registarskih i izvoznih pločica	1,00	17,24	25%	17,24
9.	05000 Naknada za ceste	1,00	1201,85	*	1.201,85
10.	10082 Naplata propisanih obveza - 2 usluge	1,00	34,48	25%	34,48
Obračun PDV-a		% PDV	Osnovica	Iznos PDV-a	
		25,00	195,68	48,92	
		neoporezivo	2110,79	0,00	
Ukupno			2306,47	48,92	
Način plaćanja: Kartica					
					UKUPNA VRIJEDNOST
					2.306,47 kn
					PDV
					48,92 kn
					UKUPNO
					2.355,39 kn

Slika 5: Račun registracije (drugi dio)

R1 / BROJ RAČUNA: 025137/21

Datum računa: 07.05.2021. OIB: _____

Red. Broj police br.	Opis	Razdoblje trajanja osiguranja	Obrok	Datum dospjeća	Način plać.	Za uplatu (kn)
1.	03-00002 AK; reg.ozn:ZG8 br.šasije:WAUZZZF	03.05.21.-03.05.22.	1/1	30.04.21.	VPL	8.037,06
Ukupno za uplatu:						8.037,06

Slika 6: Račun za kasko osiguranje

R1 / BROJ RAČUNA: 025397/21

Datum računa: 10.05.2021.

OIB:

Red. Broj police br.	Opis	Razdoblje trajanja osiguranja	Obrok	Datum dospjeća	Način plać.	Za uplatu (kn)
1. 30112	AO; reg.ozn: ZG; br.šasije: WAUZZZ	05.05.21.-05.05.22.	1/1	05.05.21.	VIR	2.351,38
Ukupno za uplatu:						2.351,38

Iznos uplate na ovom računu iznosi:

Slika 7: Račun osiguranja od automobilske odgovornosti

Temeljnica (TEM) Temeljnica 4/2021

Datum	Konto	Opis	Partner	Mj. troška	Račun	Duguje	Potražuje
05.05.2021.	0371	Audi A6				0,00	288.296,80
05.05.2021.	0320	Audi A6		5		288.296,80	0,00
Ukupno:						288.296,80	288.296,80
Saldo:							0,00

Blagajnik

Odobrio

Slika 8: Temeljnica

Na temelju temeljnice napravljen je obračun imovne stavljene u pripremu u ovom slučaju osobnog automobila Audi A6 i osobni automobil upisan je u knjigu osnovnih sredstva u bruto iznosu knjigovodstvene vrijednosti. U nabavnu cijenu osobnog automobila je uračunat račun samog automobila u iznosu od 243.562,06 kn, poseban porez za motorna vozila u iznosu od 43.663,74 kn i naknada za gospodarenje otpadom u iznosu od 1.071,00 kn.

KARTICA OSNOVNOG SREDSTVA

Inventarni broj : **99**

Naziv : **AUDI 4A2BTA A6 45 TDI qu. sport, Šasija WAUZZZ**

Financijski konto : (0320) Transportna imovina - osobni automobili

Amortizacijska skupina : (03) Osobna vozila

Datum nabave : 05.05.2021.

Vijek trajanja : 4

Stopa : 25

Nabavna vrijednost : 288.296,80

Nabavljena količina : 1

Tip : Redovna

Rb.	Datum	Opis promjene	Duguje	Potražuje	Saldo	Ulazna količina	Izlazna količina	Stanje
1	05.05.2021.	Nabava (N)	288.296,80	0,00	288.296,80	1,00	0,00	1,00
Ukupno :			288.296,80	0,00	288.296,80	1,00	0,00	1,00

Slika 9: Kartica osnovnog sredstva

Na slici 9. prikazana je Kartica osnovnog sredstva iz koje je vidljivo da je odabrana redovna amortizacija po stopi od 25% na vijek trajanja od 4 godine kako je i propisano u Republici

Hrvatskoj odabrana je linearna metoda amortizacije. Također je iz kartice osnovnog sredstva vidljivo da je imovina stavljena u upotrebu i njezin bruto iznos nabavljene imovine.

Obrazac PDV

POREZNI OBVEZNIK (naziv/ime i prezime i adresa: mjesto, ulica i broj)	POREZNI ZASTUPNIK (naziv/ime i prezime i adresa: mjesto, ulica i broj)	NADLEŽNA ISPOSTAVA POREZNE UPRAVE	
XYZ d.o.o. Zagreb, Štefanovečka bb		ZAGREB	
		PRIJAVA PDV-a ZA RAZDOBLJE OD 01.05. DO 31.05. GOD. 2021.	
PDV IDENTIFIKACIJSKI BROJ / OIB	PDV IDENTIFIKACIJSKI BROJ POREZNOG ZASTUPNIKA / OIB		
10123456789			
OPIS	POREZNA OSNOVICA (iznos u kunama i lipama)	PDV PO STOPI 5%, 13% i 25% (iznos u kunama i lipama)	
OBRAČUN PDV-a U OBAVLJENIM ISPORUKAMA DOBARA I USLUGA – UKUPNO (I. + II.)	243.562,06	X X X X X	
I. ISPORUKE KOJE NE PODLIEŽU OPOREZIVANJU I OSLOBOĐENE - UKUPNO (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.)	0,00	X X X X X	
1. ISPORUKE U RH ZA KOJE PDV OBRAČUNAVA PRIMATELJ (tuzemni prijenos porezne obveze)		X X X X X	
2. ISPORUKE DOBARA OBAVLJENE U DRUGIM DRŽAVAMA ČLANICAMA (isporuke na daljinu)		X X X X X	
3. ISPORUKE DOBARA UNUTAR EU		X X X X X	
4. OBAVLJENE USLUGE UNUTAR EU		X X X X X	
5. OBAVLJENE USLUGE IZVAN EU		X X X X X	
6. SASTAVLJANJE I POSTAVLJANJE DOBARA U DRUGOJ DRŽAVI ČLANICI EU		X X X X X	
7. ISPORUKE NOVIH PRIJEVOZNIH SREDSTAVA U EU		X X X X X	
8. TUZEMNE ISPORUKE - bez prava na odbitak pretporeza		X X X X X	
9. IZVOZNE ISPORUKE		X X X X X	
10. OSTALA OSLOBOĐENJA		X X X X X	
II. OPOREZIVE TRANSAKCIJE – UKUPNO (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.+11.+12.+13.+14.+15.)	243.562,06	60.890,51	
1. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH PO STOPI 5%			
2. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH PO STOPI 13%			
3. ISPORUKE DOBARA I USLUGA U RH PO STOPI 25%			
4. PRIMLJENE ISPORUKE U RH ZA KOJE PDV OBRAČUNAVA PRIMATELJ (tuzemni prijenos porezne obveze)			
5. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU PO STOPI 5%			
6. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU PO STOPI 13%			
7. STJECANJE DOBARA UNUTAR EU PO STOPI 25%	243.562,06	60.890,51	
8. PRIMLJENE USLUGE IZ EU PO STOPI 5%			
9. PRIMLJENE USLUGE IZ EU PO STOPI 13%			
10. PRIMLJENE USLUGE IZ EU PO STOPI 25%			
11. PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH PO STOPI 5%			
12. PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH PO STOPI 13%			
13. PRIMLJENE ISPORUKE DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH PO STOPI 25%			

14. NAKNADNO OSLOBOĐENJE IZVOZA U OKVIRU OSOBNOG PUTNIČKOG PROMETA		
15. OBRAČUNANI PDV PRI UVOZU		
III. OBRAČUNANI PRETPOREZ - UKUPNO (1.+2.+3.+4.+5.+6.+7.+8.+9.+10.+11.+12.+13.+14.+15.)	244.257,75	61.064,43
1. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU po stopi 5%		
2. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU po stopi 13%		
3. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U TUZEMSTVU po stopi 25%	695,69	173,92
4. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA U RH ZA KOJE PDV OBRAČUNAVA PRIMATELJ (tuzemni prijenos porezne obveze)		
5. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 5%		
6. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 13%		
7. PRETPOREZ OD STJECANJA DOBARA UNUTAR EU po stopi 25%	243.562,06	60.890,51
8. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU po stopi 5%		
9. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU po stopi 13%		
10. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH USLUGA IZ EU po stopi 25%		
11. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 5%		
12. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 13%		
13. PRETPOREZ OD PRIMLJENIH ISPORUKA DOBARA I USLUGA OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH po stopi 25%		
14. PRETPOREZ PRI UVOZU		
15. ISPRAVCI PRETPOREZA	X X X X X	
IV. OBVEZA PDV-a U OBRAČUNSKOM RAZDOBLJU: ZA UPLATU (II. - III.) ILI ZA POVRAT (III. - II.) X X X X X	X X X X X	-173,92
V. PO PRETHODNOM OBRAČUNU: NEUPLAĆENI PDV DO DANA PODNOŠENJA OVE PRIJAVE – VIŠE UPLAĆENO – POREZNI KREDIT X X X X X	X X X X X	0,00
VI. UKUPNO RAZLIKA: ZA UPLATU/ZA POVRAT	X X X X X	-173,92
VII. IZNOS GODIŠNJEG RAZMJERNOG ODBITKA PRETPOREZA (%)		

OPIS	VRIJEDNOST ISPORUKE (iznos u kunama i lipama)	
VIII. OSTALI PODACI		
1. ZA ISPRAVAK PRETPOREZA (UKUPNO 1.1.+1.2.+1.3.+1.4.+1.5.)	0,00	
1.1. NABAVA NEKRETNINA		
1.2. NABAVA OSOBNIH AUTOMOBILA I DRUGIH SREDSTAVA ZA OSOBNI PRIJEVOZ		
1.3. PRODAJA OSOBNIH AUTOMOBILA I DRUGIH SREDSTAVA ZA OSOBNI PRIJEVOZ		
1.4. NABAVA OSTALE DUGOTRAJNE IMOVINE		
1.5. PRODAJA OSTALE DUGOTRAJNE IMOVINE		
2. OTUĐENJE/STJECANJE GOSPODARSKE CJELINE ILI POGONA		
3. ISPORUKA NEKRETNINA		
3.1. ISPORUKA IZ ČLANKA 40. STAVKA 1. TOČAKA J) I K) ZAKONA		BROJ NEKRETNINA
3.2. ISPORUKA IZ ČLANKA 40. STAVKA 4. ZAKONA		BROJ NEKRETNINA
3.3. ISPORUKA NEKRETNINA KOJE SU OPOREZIVE PDV-om NEKRETNINA		BROJ NEKRETNINA

4. UKUPNO PRIMLJENE USLUGE OD POREZNIH OBVEZNIKA BEZ SJEDIŠTA U RH (EU + TREĆE ZEMLJE)			
5. UKUPNO OBAVLJENE USLUGE POREZNIH OBVEZNICIMA BEZ SJEDIŠTA U RH (EU + TREĆE ZEMLJE)			
6. PRIMLJENA DOBRA IZ EU U OKVIRU TROSTRANOG POSLA			
7. POSTUPAK OPOREZIVANJA PREMA NAPLAĆENIM NAKNADAMA			

_____ kn
POVRAT

_____ kn
PREDUJAM

_____ kn
USTUP POVRATA

OBRAČUN SASTAVIO
(ime, prezime i potpis)

KONTAKT
(tel./fax/mail)

POTPIS

MARTINA DOJČIĆ PILI

dojicpiliusluge@gmail.com

Slika 10: PDV obrazac

S obzirom da je kupac dužan prijaviti stjecanje dobara iz članica Europske unije u mjesecu nabave dobara iz članica Europske unije kroz obrasce PDV i PDV-s.

Na slici 10 prikazan je PDV-e obrazac na kojem je vidljiv obračun stjecanja imovine odnosno osobnog automobila.

Kupac je dužan ispuniti i prijavu za stjecanje dobara i primljene usluge iz drugih država članica Europske unije kroz obrazac PDV-S. Kako je automobil kupljen u svibnju, kupac prijavu ispunjava za mjesec svibanj kako slijedi;

OBRAZAC PDV-S

POREZNA UPRAVA PODRUČNI URED (1)	ZAGREB
ISPOSTAVA (2)	

PDV identifikacijski broj (3)	HR	10123456789
Porezni obveznik (naziv/ime i prezime) (4)	XYZ d.o.o.	
Adresa (mjesto, ulica i broj) (5)	Zagreb, Štefanovečka bb	

PDV identifikacijski broj poreznog zastupnika (6)	HR	
---	----	--

Prijava za stjecanje dobara i primljene usluge iz drugih država članica Europske unije

Za mjesec

SVIBANJ

godina

2021

(7)

Red. br.	Kôd države isporučitelja	PDV identifikacijski broj isporučitelja (bez kôda države)	Vrijednost stečenih dobara (u kunama i lipama)	Vrijednost primljenih usluga (u kunama i lipama)
(8)	(9)	(10)	(11)	(12)
1	DE	811298376	243.562,06	0,00
Ukupna vrijednost			243.562,06	0,00
			(13)	(14)

Potvrđujem istinitost navedenih podataka

Potpis
(16)

Obračun sastavio (ime i prezime) (15)	MARTINA DOJČIĆ PILI	Broj telefona/fax/e- mail (17)	dojicpiliusluge@gmail.com
---	--------------------------------	-----------------------------------	--

Slika 11: Obrazac PDV -S

Nakon prikazanih troškova i potrebne dokumentacije, slijedi sam prikaz evidencije kupnje osobnog automobila tvrtke XYZ d.o.o. na T kontima. Inozemni račun – stjecanje dobara iz EU od tvrtke AUDI ZENTRUM HANNOVER u iznosu od 32.184,87 EUR (243.562,06 kn). Porezno rješenje – obveznik je dužan na ime posebnog poreza na motorna vozila za rabljeno motorno vozilo platiti iznos od 43.663,74 kn i po rješenju o plaćanju naknade gospodarenja otpadnim vozilima u iznosu od 1.071,00 kn. Kako bi se automobil mogao staviti u funkciju, kupac tj. poduzeće ga obavezno mora registrirati. Troškovi koji su nastali u postupku registracije na temelju primljene dokumentacije koja je prikazana ne prethodnim slikama su sljedeći; račun za identifikaciju i utvrđivanje stanja vozila M1 kategorije u iznosu od 625,00 kn s PDV-om (osnovica 500,00 + 125,00 kn PDV po stopi 25%), račun za registraciju vozila u iznosu od 2.355,39 kn s PDV-om (osnovica 195,68 kn + 48,92 kn PDV po stopi od 25% + neoporeziva osnovica 2.110,79 kn), račun za kasko osiguranje u iznosu od 8.037,06 kn (neoporeziva osnovica) i račun za auto osiguranje u iznosu od 2.351,38 kn (neoporeziva osnovica). Valja napomenuti kako troškovi kasko osiguranja i od automobilske odgovornosti, te troškovi registracije ulaze u troškove ali ne povećavaju vrijednost automobila. Kupljeni automobil = 32.184,87 EUR x 7,56759 = 243.562,06 HRK

Imovina u pripremi			Obveza prema dobavljaču iz EU			Obveze prema državnim davanjima		
(1)	243.562,06	288.296,80 (4)	(9)	243.562,06	243.562,06 (1)	(10)	43.662,74	43.663,74 (2)
(2)	43.663,74					(11)	1.071,00	1.071,00 (3)
(3)	1.071,00							
Osobni automobili			Obveze prema dobavljačima			Premija osiguranja		
(4)	288.296,80		(12)	625,00	625,00 (5)	(7)	8.037,06	
			(13)	2.355,39	2.355,39 (6)	(8)	2.351,38	
			(14)	8.037,06	8.037,06 (7)			
			(15)	2.351,38	2.351,38 (8)			
Registracija vozila			Pretporez (25%) EU-dobra			Žiro račun		
(5)	625,00		(5)	125,00			243.562,06	(9)
(6)	2.355,39		(6)	48,92			43.662,74	(10)
							1.071,00	(11)

				625,00	(12)
Obveza za PDV (25%) EU-dobra			Pretporez (25%) EU-dobra	2.355,39	(13)
60.890,51	(1)	(1)	60.890,51	8.037,06	(14)
				2.351,38	(15)

Primjer 2: Nabava stroja

Poduzeće XYZ d.o.o. je zbog povećanog obujma poslovanja odlučilo nabaviti još jedan novi stroj u svrhu bržeg, boljeg i efikasnijeg obavljanja poslovne djelatnosti. Riječ je o Teco automatic tray former T3 s nabavne vrijednosti 574.022,50 kn.

Račun 45/1/1

Račun						
Datum računa	Šifra kupca	PDV ID. BR./OIB	Datum isporuke	Dospijeće računa		
31.10.2019	2	80583016213	31.10.2019	30.12.2019		
Stavke						
Šifra robe	Naziv robe/usluge	J.mj.	Količina	PDV %	Cijena	Iznos
DI	TECO AUTOMATIC TRAY FORMER T3 S/N 4903	KOM	1,000	25,00	574.022,50	574.022,50
			1,000			574.022,50
				PDV:25% (Osn:574.022,50 kn)		143.505,63
				Stavke + PDV:		717.528,13 03/1
				Iznos predujma bez PDV-a (Rn.1-6/1/5 28.10.2019)		-502.000,00
				Predujam PDV:25% (Osn:-502.000,00 kn)		-125.500,00
				Predujam ukupno:		-627.500,00
				Neto iznos bez PDV-a:		72.022,50
				PDV:25% (Osn:72.022,50 kn)		18.005,63
				Ukupno kn:		90.028,13
				Obračun prema naplaćenju naknadi		

Slika 122: Račun kupljenog stroja

Iz računa je vidljivo kako je kupac XYZ d.o.o. uplatio predujam prije isporuke dobara i usluga u iznosu od 502.000,00 kn. Na sljedećoj slici je prikazana kartica osnovnog sredstva „LJEPILICA TECO AUTOMATIC Tray former T3 S/N 4903“ iz koje je vidljiva nabavna vrijednost tog stroja. Datum kada je stavljen u upotrebu i obračun amortizacije po razdobljima za navedeni stroj.

KARTICA OSNOVNOG SREDSTVA

Inventarni broj : 83

Naziv : LJEPILICA TECO AUTOMATIC Tray former T3 S/N 4903

Financijski konto : (0311) Oprema i strojevi

Amortizacijska skupina : (04) Oprema- ubrzana

Datum nabave : 31.10.2019.

Vijek trajanja : 2

Stopa : 50

Nabavna vrijednost : 574.022,50

Nabavljena količina : 1

Tip : Redovna

Rb.	Datum	Opis promjene	Duguje	Potražuje	Saldo	Ulazna količina	Izlazna količina	Stanje
1	31.10.2019	Nabava (N)	574.022,50	0,00	574.022,50	1,00	0,00	1,00
2	30.11.2019	Amortizacija (Amortizacija)	0,00	23.917,60	550.104,90	0,00	0,00	1,00
3	31.12.2019	Amortizacija (Amortizacija)	0,00	23.917,60	526.187,30	0,00	0,00	1,00
4	31.01.2020	Amortizacija (Amortizacija)	0,00	23.917,60	502.269,70	0,00	0,00	1,00
5	29.02.2020	Amortizacija (Amortizacija)	0,00	23.917,60	478.352,10	0,00	0,00	1,00
6	31.03.2020	Amortizacija (Amortizacija)	0,00	23.917,60	454.434,50	0,00	0,00	1,00
7	30.04.2020	Amortizacija (Amortizacija)	0,00	23.917,60	430.516,90	0,00	0,00	1,00
8	31.05.2020	Amortizacija (Amortizacija)	0,00	23.917,60	406.599,30	0,00	0,00	1,00
9	30.06.2020	Amortizacija (Amortizacija)	0,00	23.917,60	382.681,70	0,00	0,00	1,00
10	31.07.2020	Amortizacija (Amortizacija)	0,00	23.917,60	358.764,10	0,00	0,00	1,00
11	31.08.2020	Amortizacija (Amortizacija)	0,00	23.917,60	334.846,50	0,00	0,00	1,00
12	30.09.2020	Amortizacija (Amortizacija)	0,00	23.917,60	310.928,90	0,00	0,00	1,00
13	31.10.2020	Amortizacija (Amortizacija)	0,00	23.917,60	287.011,30	0,00	0,00	1,00
14	30.11.2020	Amortizacija (Amortizacija)	0,00	23.917,60	263.093,70	0,00	0,00	1,00
15	31.12.2020	Amortizacija (Amortizacija)	0,00	23.917,60	239.176,10	0,00	0,00	1,00
16	31.01.2021	Amortizacija (Amortizacija)	0,00	23.917,60	215.258,50	0,00	0,00	1,00
17	28.02.2021	Amortizacija (Amortizacija)	0,00	23.917,60	191.340,90	0,00	0,00	1,00
18	31.03.2021	Amortizacija (Amortizacija)	0,00	23.917,60	167.423,30	0,00	0,00	1,00
19	30.04.2021	Amortizacija (Amortizacija)	0,00	23.917,60	143.505,70	0,00	0,00	1,00
Ukupno :			574.022,50	430.516,80	143.505,70	1,00	0,00	1,00

Slika 133: Prikaz amortizacije po mjesecima

Zbog povećane potražnje i na temelju dosadašnjih iskustava Uprava društva se odlučuje za ubranu stopu amortizacije, budući da stroj čim je stavljen u pogon radi svoj maksimum. Ubrzana stopa amortizacije iznosi 50% i vijeku trajanja od dvije godine koliko Uprava procjenjuje da stroj može dati svoj maksimum. Iznos amortizacije je u svakom obračunskom razdoblju jednak i iznosi 23.917,00 kn.

6. ZAKLJUČAK

Imovina čiji je vijek trajanja kraći od jedne godine smatra se kratkotrajnom imovinom, a dugotrajnom se imovinom smatra imovina kojoj je vijek trajanja tj. upotrebe duži od godinu dana. Poslovni subjekt od imovine koju posjeduje očekuje buduće ekonomske koristi. Važno je naglasiti kako dugotrajna imovina nije imovina namijenjena prodaji već je cilj njeno dugoročno uključivanje u proces poslovanja i koja trajno služi u svim poslovnim procesima. Fokus ovog rada bio je na dugotrajnoj materijalnoj imovini, no dugotrajna imovina se također dijeli još i na sljedeću; na nematerijalnu imovinu, financijsku imovinu i potraživanja.

Dugotrajna materijalna imovina obuhvaća: zemljišta i šume, građevinske objekte, postrojenja, opremu i alate te transportna sredstva. Dugotrajnom materijalnom imovinom smatra se ona imovina čiji je pojedinačni trošak nabave veći od 3.500,00 kn te nju poduzetnik posjeduje za proizvodnju proizvoda, isporuci roba i usluga, za iznajmljivanje drugima ili u administrativne svrhe.

Na različite načine poslovni subjekt može steći dugotrajnu materijalnu imovinu. Prvi od načina je stjecanje dugotrajne materijalne imovine kupnjom na tržištu, nadalje, poslovni subjekt može steći dugotrajnu materijalnu imovinu u vlastitoj izvedbi, financijskim najmom, razmjenom imovine, donacijom i ulaganjem članova.

Amortizacija predstavlja sustavni raspored amortizirajućeg iznosa imovine tijekom njezinog vijeka upotrebe, dakle amortizacije je trošak poslovanja koji nastaje upotrebom dugotrajne materijalne imovine koja ima ograničeni vijek trajanja. Nekoliko je metoda amortizacije koje poslovni subjekt može koristiti, a to su linearna metoda, funkcionalna metoda, degresivna metoda i progresivna metoda. Na izbor metode amortizacije u Republici Hrvatskoj utječe odredba Zakona o porezu na dobit gdje je propisano korištenje i porezno se priznaje samo upotreba linearne metode. Amortizacija se računovodstveno evidentira na kontnim skupinama 43 – Troškovi amortizacije.

U ovom je radu na primjeru kupnje automobila iz inozemstva i kupnje stroja povezan teorijski dio s praktičnim, odnosno s primjerom iz stvarne prakse poslovnog subjekta. U primjeru automobila, vremenskim je redosljedom prikazano stjecanje imovine kupnjom na tržištu te slijed troškova i računovodstveno evidentiranje nabave automobila do konačnog stavljanja automobila u upotrebu i popunjavanja i arhiviranja sve potrebne dokumentacije vezane uz takvo

stjecanje. Na primjeru kupnje stroja, u obzir je uzet prikaz amortiziranja ubrzanom metodom dugotrajne materijalne imovine zbog povećanog opsega poslovanja koja se koristi u procesu proizvodnje a poslovnom će subjektu ostvariti buduće ekonomske koristi.

Kako bi poslovni subjekt nesmetano obavljao svoju djelatnost te ispunio svoje poslovne ciljeve i ostvario poslovni uspjeh na tržištu, neophodni su mu resursi, od kojih postrojenje, oprema i vozila imaju glavnu ulogu. Stoga, računovodstvo dugotrajne materijalne imovine te poštivanje svih propisa i točno i precizno evidentiranje svake novonastale poslovne promjene upotpunjuju kompletan proces poslovanja subjekta.

7. POPIS LITERATURE

Knjige i članci

1. Jasna Vuk, (2018), članak *Računovodstveno praćenje ugostiteljske djelatnosti (cafe bar)*, časopis RRiF, 42-51, Zagreb RRiF Plus
2. Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti, (Nar. nov., br. 85/15, 121/16, 99/18, 25/19, 98/19, 32/20 i 42/20)
3. Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom, (Nar. nov., br. 133/12, 115/16, 106/18, 121/19 i 138/20)
4. Opći porezni zakon (Nar. nov., br. 115/16, 106/18, 121/19 i 32/20 i 42/20)
5. Zakon o lokalnim porezima (Nar. nov., br. 115/16 i 101/17)
6. Zakon o porezu na dodanu vrijednost (Nar. nov., br. 73/13, 99/13, 148/13, 155/13, 143/14, 115/16, 106/18, 121/19 i 138/20)
7. Zakon o porezu na dobit (Nar. nov., br. 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14, 50/16, 115/16, 106/18, 121/19, 32/20 i 138/20)

Internetski izvori

1. Stranica Narodne novine, Pravilnik o razvrstavanju i minimalnim uvjetima ugostiteljskih objekata iz skupine „Restorani“, „Barovi“, „Catering objekti“ i „Objekti jednostavnih usluga“ https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2007_08_82_2599.html, preuzeto 05. veljače 2021.
2. Stranica Narodne novine, Pravilnik o dopuni pravilnik o fiskalizaciji u prometu gotovinom, https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_01_1_4.html, preuzeto 05. veljače 2021.
3. Stranica Narodne novine, Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost, https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_06_79_1633.html, preuzeto 08. veljače 2021.
4. Stranica zakon.hr, <https://www.zakon.hr/z/100/Op%C4%87i-porezni-zakon>, preuzeto 08. veljače 2021.
5. Stranica Narodne novine, Kolektivni Ugovor o ugostiteljstvu, https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2020_01_5_76.html, preuzeto 07. ožujka 2021.
6. Stranica fina.hr, <https://rgfi.fina.hr/IzvjestajiRGFI.web/rgfi/izvjestaji>, preuzeto 22. svibanj 2021.

8. POPIS LITERATURE

1. Hrvatski standard financijskog izvještavanja 6, Narodne novine br. 86/15
2. Kontni plan (2017)
3. *Međunarodni računovodstveni standardi*. RRIF. Dostupno na:
<https://www.rrif.hr/standardi/>
4. mr. sc. Baica Z. *Računovodstvo dugotrajne materijalne imovine – primjena HSFI 6*. Dostupno na: <https://www.racunovodstvo-porezi.hr/sites/default/files/privici/ripup08-05-027.pdf>
5. Mr. sc. Skendrović Lj., mr.sc. Javorović M. (2016). *Osnove računovodstva*. Zagreb
6. Mr.sc. Kolačević S. (2004) *Metode procjene dugotrajne materijalne imovine*. Računovodstvo, revizija i financije
7. Parać B. (2008) *Poduzetničko računovodstvo i Financijsko izvještavanje*. Zagreb
8. Poslovni dnevnik, www.poslovni.hr (14.05.2021.)
9. Priručnik o porezima, TEB poslovno savjetovanje, 2018.
10. Prof. dr. sc. Belak V. (2009) *Računovodstvo dugotrajne materijalne imovine prema HSFI/MSFI i novi računovodstveni postupci*. Zagreb
11. Prof. dr. sc. Habek M., dipl. oec. Jarža – Turković L., mr. sc. Jurić Đ., dipl. oec. Parlov Đ., prof. Safret M., dipl. oec. Trcović E. (2004). *Temelji računovodstva i analitička knjigovodstva II. Izmijenjena i dopunjena naklada*. Zagreb: RRIF
12. Vodič kroz knjiženja i protuknjiženja, Računovodstvo i porezi u praksi, br. 5, 2018.
13. Volarević H., Varović M., (2013). *Osnove računovodstva I*, Mate, Zagreb
14. Zakon o porezu na promet nekretninama (Nar. nov., br. 69/97, 26/00 i 153/02)
15. Zakon o šumama, Narodne novine br. 68/18 i 115/18
16. Zaloker D. *Obračun amortizacije*. 17.10.2018. Dostupno na: www.teb.hr
<https://www.teb.hr/novosti/2018/obracun-amortizacije/>

9. POPIS SLIKA

Slika 1: Original račun kupljenog automobila	22
Slika 2: Porezno rješenje	23
Slika 3: Rješenje o plaćanju naknade gospodarenja otpadnim vozilima	23
Slika 4: Račun registracije	24
Slika 5: Račun registracije (drugi dio)	24
Slika 6: Račun za kasko osiguranje.....	24
Slika 7: Račun osiguranja od automobilske odgovornosti	25
Slika 8: Temeljnica	25
Slika 9: Kartica osnovnog sredstva.....	25
Slika 10: PDV obrazac.....	28
Slika 11: Obrazac PDV -S	30
Slika 12: Račun kupljenog stroja	31
Slika 13: Prikaz amortizacije po mjesecima.....	32

10. ŽIVOTOPIS

**MARTINA
DOJČIĆ PILI**

DATUM RODENJA:
09.8.1981.

KONTAKT

Državljanstvo: hrvatsko

Spot: Žensko

 Dubravička ulica 142,
10299 KRAJ DONJI, Hrvatska

 dojicpiliusluge@gmail.com

 (+385) 993396267

Facebook: [https://
www.facebook.com/
martina.d.pili](https://www.facebook.com/martina.d.pili)

Whatsapp Messenger: +3859
993396267

O MENI

Radim već 15 godina na poslovima financija, računovodstva i knjigovodstva. Volim svoj posao, izazove, stalne edukacije i napredovanju znanju. Trenutno vodim svoj knjigovodstveni servis i stalno smo u potrazi za novim klijentima.

RADNO ISKUSTVO

01.10.2001. – 31.12.2003. – ZAGREB, Hrvatska

Administrativna tajnica

AGENS d.o.o.

Vođenje ureda direktora, korispodencija vezana uz dopise, narudžbe, ponude, fakturiranje, internet bankarstvo, priprema dokumentacije za knjigovodstvo

01.1.2005. – 31.5.2007. – ZAGREB, Hrvatska

Knjigovođa

TEHNOMETAL HPD d.o.o.

Radila sam kao administrativni tajnik sve vezano uz korispodenciju tvrtke dopisi, narudžbe, ponude, nabava, fakturiranje, a od 01.09.2005. sam preuzela i kompletno vođenje poslovnih knjiga za tvrtku financijsko knjigovodstvo i materijalno knjigovodstvo, završni račun.

16.5.2007. – 31.3.2008. – KRAJ DONJI, Hrvatska

Knjigovotkinja računovotkinja

MANDEA d.o.o.

Knjigovodstveni servis, vodila sam poslovne knjige trgovačkim društvima i obrtima, financijsko knjigovodstvo, materijalno knjigovodstvo, statističke izvještaje i završne račune

01.4.2008. – 31.5.2009. – SVETA NEDJELJA, Hrvatska

Knjigovotkinja računovotkinja

RENOPROM d.o.o.

Radila u knjigovodstvu, fakturiranje, glavnu blagajnu, knjižila URE, kontrola unosa primki, knjiženje izvoda

01.6.2009. – 28.2.2016. – ZAGREB, Hrvatska

Voditeljica financija i računovodstva

AMBALAŽNI SERVIS d.o.o.

Vođenje svih poslovnih knjiga, financijsko knjigovodstvo, materijalno knjigovodstvo, statistički izvještaji i završni račun

24.4.2016. – TRENUTAČNO – KRAJ DONJI, Hrvatska

Direktor financija i računovodstva

DOJČIĆ PILI USLUGE d.o.o.

Knjigovodstveni servis, Vođenje poslovnih knjiga klijentima, trgovačkim društvima, obrtima, samostalnim djelatnostima i OPG-ovima, statistički izvještaji, završni računi, vođenje poslovanja trgovačkog društva,

OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE

01.9.1995. – 30.6.1999. – Frankopanska, Zagreb, Hrvatska

Hoteljersko turistički tehničar

Hoteljersko turistička škola

01.3.2005. – 31.5.2005. – Martičeva, Zagreb, Hrvatska

Osposoblavanje za obavljanje knjigovodstvenih i računovodstvenih poslova

RRIF učilište za poduzetništvo Zagreb

01.11.2006. – 31.3.2007. – Martičeva, Zagreb, Hrvatska

Usavršavanje za samostalno obavljanje i vođenje knjigovodstvenih, računovodstvenih i financijskih poslova

RRIF učilište za poduzetništvo Zagreb

JEZIČNE VJEŠTINE

MATERINSKI JEZIK/JEZICI: hrvatski

DRUGI JEZICI:

engleski

Slušanje	Čitanje	Govorna produkcija	Govorna interakcija	Pisanje
A2	A2	A2	A2	A2

DIGITALNE VJEŠTINE

Internet / MS Office (Word Excel PowerPoint) / Rad na računaru / Društvene mreže / Word / Microsoft Word / Windows / Timski rad / Prilagodljivost / Sposobna raditi u timu / Dobro organizirana / Informacije i komunikacija (pretraživanje interneta) / S lakocom prihvacam i rješavam nove izazove kroz koje napredujem / Komunikativna / Pristupačna / Microsoft PowerPoint / Komunikacijski programi (Skype Zoom TeamViewer) / Microsoft Excel / Sposobnost prilagodavanja promjenama

VOZAČKA DOZVOLA

Vozačka dozvola: B

11. IZJAVA

Izjava o autorstvu završnog rada i akademskoj čestitosti

Ime i prezime studenta: Martina Dojčić Pili

Matični broj studenta: 234055115

Naslov rada: Računovodstvena evidencija dugotrajne imovine

Pod punom odgovornošću potvrđujem da je ovo moj autorski rad čiji niti jedan dio nije nastao kopiranjem ili plagiranjem tuđeg sadržaja. Prilikom izrade rada koristila sam tuđe materijale navedene u popisu literature, ali nisam kopirala niti jedan njihov dio, osim citata za koje sam navela autora i izvor te ih jasno označila znakovima navodnika. U slučaju da se u bilo kojem trenutku dokaže suprotno, spremna sam snositi sve posljedice uključivo i poništenje javne isprave stečene dijelom i na temelju ovoga rada.

Potvrđujem da je elektronička verzija rada identična onoj tiskanoj te da je to verzija rada koju je odobrio mentor.

Datum

Potpis studenta
